

Wojna podczas pokoju: Manewry na Węgrzech Arcyksiążę Fryderyk (X), arcyksiążę Leopold Salwator (XX) przed główną kwaterą.

kazał przerwać dalszą walkę. Nieprzyjaciół został odparty, nie pozwolono mu nawet przejść rzeki Maros koło Mako.

Bardzo czynny udział w pracach wywiadowczych obu dni wzięli awiatycy wojskowi, którzy bardzo energicznie pełnili służbę wywiadowczą. Szczęśliwie obyło się bez wypadku.

Gorszy przebieg miały manewry francuskie. Skończyły się niespodziewanie w sposób, którego się kierownicy manewrów nie spodziewali.

Manewry główne francuskie, w których brał udział jako gość wielki książę rosyjski Mikołaj, przez cały swój przebieg pełne były różnych wypadków. Manewry tej brygady zostały najpierw przerwane wskutek śmierci generała Entza, następnie przeszkodził rozwijaniu się akcji pożar, jaki wybuchł w kwaterze jednego z pułków. Koroną niepowodzeń zaś było pojmanie do niewoli komendanta armii czerwonej, gen. Mariona, wraz z całym sztabem przez armię białą.

Gen. Dubois, dowodzący dywizją kawalerii, potrafił tak podejść pozycję przeciwnika, że odciął go od reszty armii. Gen. Marion znajdował się w krytycznej chwili na lewym skrajnym skrzydle swej armii przed frontem na wzgórzu, z którego kierował walką. Ponieważ nie był kryty z żadnej strony strażą, gen. Duboisowi udało go się szerokim marszem lasami tak otoczyć, że gen. Marion został zupełnie odcięty od swych wojsk. Ma się rozumieć manewry musiano przerwać, gdyż wraz ze sztabem armia gen. Dubois zabrała także wszelkie karty, raporty i t. d. a więc wskazówki, które zupełnie wydały ją w ręce przeciwnika.

Sytuacja podobna była już raz w historii, mia-

nowicie pod Sedanem, gdzie po stronie Francji walczył Mac Mahon, gen. Moltke przez wzięcie do

niewoli kuryera sztabu francuskiego uzyskał cały dokładny plan rozkładu armii francuskiej i dlatego ją pokonał.

Manewry szwajcarskie zwróciły tego roku specjalnie uwagę świata politycznego ze względu zarówno na teren, na jakim się odbywały, jak i tę okoliczność, że przybył na nie cesarz Wilhelm. Z tej racji do uczestniczenia w manewrach szwajcarskich wysłały wszystkie państwa specjalnych swych przedstawicieli, przybyli nawet oficerowie sztabowi z takich państw jak z Australii, Południowej Afryki, Brazylii, Argentyny i Urugwaju.

Również ciekawymi były manewry angielskie. Anglicy pod względem techniki wojennej idą zawsze na czele innych państw. To też podczas swoich manewrów zastosowali najnowsze zdobycze techniki. Wyruszyły więc do podjazdowej walki aeroplany i balony. Przy poruszaniu się wojsk zastosowano nowe środki lokomocji i w ten sposób z manewrów angielskich zrobiono ćwiczenia na wielką skalę.

Niestety, nie obyło się bez wypadku. Jeden z wojskowych aeroplanów spadł i rozbił się w kałki.

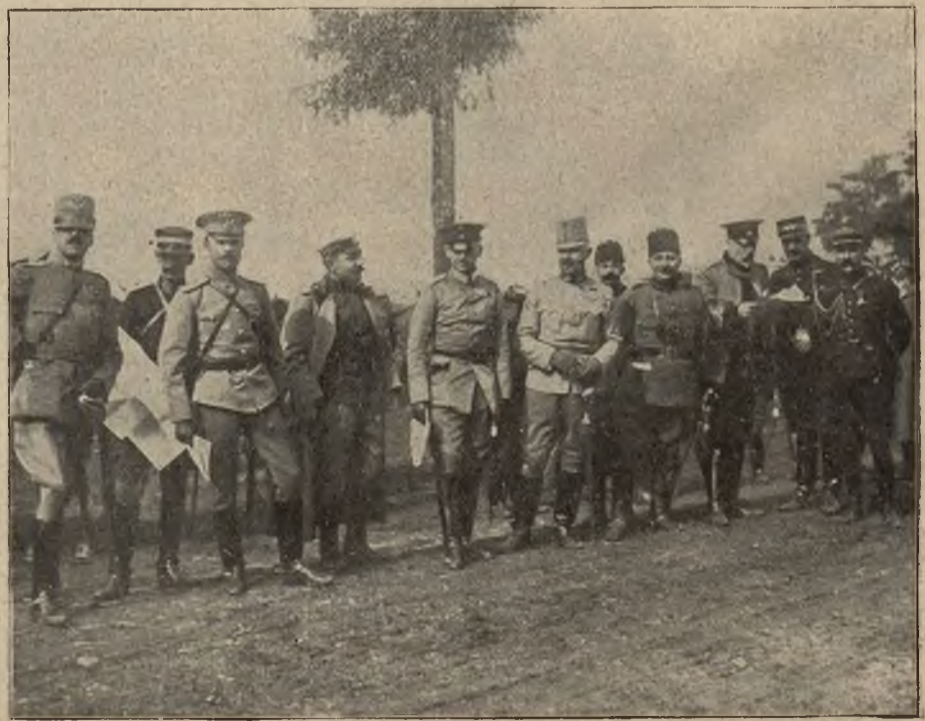
Manewry mają jednak także swoje złe strony. Odbiły się one n. p. na manewrach austriackich, które po części dlatego zostały przerwane, iż rozmiękle przez ciągłe deszcze tereny tak znużyły żołnierzy, iż prawie nie byli w stanie dalej walczyć. Podobnie przy manewrach francuskich brak dostatecznie zorganizowanego planu i brak kontaktu między dowódcami spowodował katastrofę, tak hańbiącą opinię wojsk francuskich.

Wojna podczas pokoju: Manewry na Węgrzech: Minister wojny Auffenberg (X) i min. honwedów Georgi na polu manewrów.

Wojna podczas pokoju: Manewry na Węgrzech: Krótka odpocznik.

Wojna podczas pokoju: Manewry na Węgrzech: Zagraniczni attaché wojskowi na polu manewrów.